RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 64.448/3
van 22 november 2018

over

een voorontwerp van ordonnantie ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende het uniek loket voor de mobiliteitshulpmiddelen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad’

CONSEIL D’ÉTAT
section de législation

avis 64.448/3
du 22 novembre 2018

sur

un avant-projet d’ordonnance ‘portant assentiment à l’accord de coopération entre la Communauté flamande, la Commission communautaire française et la Commission communautaire commune relatif au guichet unique pour les aides à la mobilité dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale’

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

Op 15 oktober 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Ministers, Leden van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, bevoegd voor het beleid inzake Bijstand aan personen verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van ordonnantie 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende het uniek loket voor de mobiliteitshulpmiddelen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad'.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 13 november 2018. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraad, voorzitter, Peter SOURBRON en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur-afdelingshoofd.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Peter SOURBRON, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 22 november 2018.

*

Le 15 octobre 2018, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par les Ministres, Membres du Collège réuni de la Commission communautaire commune, compétente pour la politique de l'Aide aux personnes à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet d'ordonnance 'portant assentiment à l'accord de coopération entre la Communauté flamande, la Commission communautaire française et la Commission communautaire commune relatif au guichet unique pour les aides à la mobilité dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale'.

L'avant-projet a été examiné par la troisième chambre le 13 novembre 2018. La chambre était composée de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseiller d'État, président, Peter SOURBRON et Koen MUYLLE, conseillers d'État, Jan VELAERS et Bruno PEETERS, assesseurs, et Astrid TRUYENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Brecht STEEN, premier auditeur chef de section.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Peter SOURBRON, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 22 novembre 2018.

*

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2.1. Met het om advies voorgelegde voorontwerp van ordonnantie van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie wordt de instemming beoogd met het samenwerkingsakkoord van 2 oktober 2018 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie 'betreffende het uniek loket voor de mobiliteitshulpmiddelen in het tweetalige gebied Brussel-hoofdstad' (hierna: het samenwerkingsakkoord).

Dit samenwerkingsakkoord beoogt de wijze te bepalen waarop de verschillende bevoegde overheden die in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad bevoegd zijn voor de mobiliteitshulpmiddelen, een uniek loket organiseren voor de personen met een zorgbehoefte die aanspraak maken op mobiliteitshulpmiddelen (artikel 4). Luidens artikel 3 van het samenwerkingsakkoord wordt beoogd "de continuïteit in de dienstverlening, de rechtszekerheid en de keuzevrijheid van de inwoners van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad te verzekeren".

Dit samenwerkingsakkoord moet worden gelezen in samenhang met het samenwerkingsakkoord van 24 juli 2018 tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Franse Gemeenschapscommissie, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, en de Duitstalige Gemeenschap 'betreffende de mobiliteitshulpmiddelen' waarover de Raad van State reeds de adviezen 64.089/VR[2] en 64.184/4[3] heeft gegeven.

2.2. Naast de doelstelling ervan, bevat het samenwerkingsakkoord waarmee wordt ingestemd nog een aantal algemene bepalingen, namelijk enkele definities (artikel 1) en het toepassingsgebied (artikel 2).

Verder regelt het samenwerkingsakkoord onder meer:

- dat de inwoners van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad die verzekerd zijn bij de Vlaamse sociale bescherming (hierna: VSB) voor de aanvraag van een tegemoetkoming voor mobiliteitshulpmiddelen kunnen opteren voor de regelgeving

[1] Aangezien het om een voorontwerp van ordonnantie gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

[2] Adv.RvS 64.089/VR van 26 september 2018 over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Franse Gemeenschapscommissie, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de mobiliteitshulpmiddelen'.

[3] Adv.RvS 64.184/4 van 26 september 2018 over een voorontwerp van decreet van het Waalse Gewest 'portant assentiment à l'accord de coopération entre la Communauté flamande, la Région wallonne, la Commission communautaire française, la Commission communautaire commune et la Communauté germanophone relatif aux aides à la mobilité'.

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

van de VSB (artikel 5) of de regelgeving van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (hierna: GGC) (artikel 6), waarbij zij zich voor hun aanvraag wenden respectievelijk tot een zorgkas (artikel 5) of tot het loket van de GGC (artikel 6);

- dat de overige inwoners van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad enkel een beroep kunnen doen op de GGC-regeling en daartoe hun aanvraag indienen bij het loket van de GGC (artikel 7);

- dat tijdens een overgangsperiode die loopt tot op het ogenblik dat de GGC een regeling heeft aangenomen voor de zgn. aanvullende tegemoetkomingen, dit zijn de tegemoetkomingen die voorheen door het VAPH en Phare werden verleend, de inwoners van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad die een beroep doen op de regeling (voor de basistegemoetkoming) van de GGC, voor de zgn. aanvullende tegemoetkoming een beroep kunnen doen op de VSB (gedurende maximum drie jaar)[4] (artikel 9) of de Franse Gemeenschapscommissie (Cocof) (artikel 10);

- dat de bevoegde overheden de nodige maatregelen nemen om te vermijden dat de tegemoetkomingen van de verschillende overheden kunnen worden gecumuleerd (artikel 11);

- dat de deelentiteiten de noodzakelijke informatie uitwisselen die is vereist in het kader van het samenwerkingsakkoord (artikel 12).

VORMVEREISTEN

3.1. Overeenkomstig artikel 4, § 3, van de ordonnantie van 23 december 2016 'houdende integratie van de handicapdimensie in de beleidslijnen van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie', evalueert elk Collegelid "elk ontwerp van wetgevende of regelgevende akten vanuit het oogpunt van handistreaming [...]. Als een dergelijk ontwerp een weerslag heeft op de situatie van personen met een handicap, dan geeft het Collegelid dat aan in een nota aan het College en stelt correctiemaatregelen voor indien nodig, waarbij hun volwaardige en effectieve deelname aan de maatschappij mogelijk wordt."

Het voorliggende dossier bevat echter geen dergelijke evaluatie. De stellers van het ontwerp moeten erop toezien dat dit verplicht voorafgaand vormvereiste wordt vervuld en moeten daarvan melding maken in de aanhef.

3.2. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst van het voorontwerp of het samenwerkingsakkoord ten gevolge van het inwinnen van dat advies nog wijzigingen zou ondergaan, moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

[4] Vanaf 1 januari 2019 zullen de zogenaamde aanvullende middelen immers niet meer verleend worden door het VAPH, maar door de zorgkassen in het kader van de VSB (zie de artikelen 105 en volgende van het decreet van 18 mei 2018 'houdende de Vlaamse sociale bescherming').

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

BEVOEGDHEID

4.1. Artikel 63, derde en vierde lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 'met betrekking tot de Brusselse Instellingen' luidt als volgt:

> "De Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap[5] en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, sluiten in elk geval een samenwerkingsakkoord voor het instellen van één loket voor de gehandicapten wat betreft het beheer van de mobiliteitshulpmiddelen bedoeld in artikel 5, § 1, II, 4°, van de bijzondere wet en de andere hulpmiddelen van dezelfde aard, op het grondgebied van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.
>
> In afwachting van het sluiten van dit samenwerkingsakkoord, kennen de bevoegde diensten inzake het gehandicaptenbeleid van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap de mobiliteitshulpmiddelen bedoeld in artikel 5, § 1, II, 4°, van de bijzondere wet toe aan de personen die zich te dien einde tot hen richten. De aldus toegekende hulpmiddelen overeenkomstig de regels uitgevaardigd door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie vallen ten laste van deze laatste. Elke gemeenschap richt maandelijks een afrekening van de toegekende hulpmiddelen, aan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie die haar de overeenstemmende middelen stort binnen de zestig dagen te rekenen vanaf de kennisgeving van deze afrekening."

Tijdens de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 6 januari 2014 werd verduidelijkt wat met "één loket" wordt bedoeld. In de toelichting bij het voorstel dat tot de bijzondere wet van 6 januari 2014 heeft geleid, merkten de indieners het volgende op:

> "Onder één loket dient te worden verstaan een hulpsysteem waarbij de gehandicapte het geheel van de mobiliteitshulpmiddelen waarvan hij of zij kan genieten, kan verkrijgen door zich tot één enkele dienst te richten. In afwachting van dit Samenwerkingsakkoord kennen de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap (VAPH, Phare), overeenkomstig de regelen bepaald door de GGC, de mobiliteitshulpmiddelen toe aan de personen die zich tot hen richten." [6]

In de toelichting bij een amendement op de voorgestelde tekst, dat vervolgens werd goedgekeurd door de bevoegde Senaatscommissie,[7] preciseerden de indieners van het voorstel het volgende:

> "De indieners van het voorstel zien tot slot niet in hoe het voorgestelde artikel 63, derde lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989, zou ingaan tegen de finaliteit van een enig loket, dat zoals uit het voorstel blijkt, moet gerealiseerd worden in hoofde van de gehandicapte, en niet vanuit de instelling zoals de Raad van State – verkeerdelijk – aangeeft in zijn advies nr. 53.932/AV). Dit betekent aldus dat het enig loket kan worden

[5] Lees: de Franse Gemeenschapscommissie (Cocof) (zie artikel 138 van de Grondwet en de ter uitvoering ervan aangenomen bijzondere decreten: decreet van 3 april 2014 van de Franse Gemeenschap 'relatif aux compétences de la Communauté Française dont l'exercice est transféré à la Région wallonne et à la Commission communautaire française', artikel 3, 7°; decreet van 4 april 2014 van de Franse Gemeenschapscommissie 'relatif aux compétences de la Communauté Française dont l'exercice est transféré à la Région wallonne et à la Commission communautaire française', artikel 3, 7°; decreet van 11 april 2014 van het Waalse Gewest 'relatif aux compétences de la Communauté Française dont l'exercice est transféré à la Région wallonne et à la Commission communautaire', artikel 3, 7°).

[6] Toelichting bij het voorstel van bijzondere wet 'met betrekking tot de Zesde Staatshervorming', *Parl.St.* Senaat, 2012-13, nr. 5-2232/1, 7 en 194.

[7] Verslag (MOUREAU en BEKE) namens de Commissie voor de institutionele aangelegenheden bij het voorstel van bijzondere wet 'met betrekking tot de Zesde Staatshervorming', *Parl.St.* Senaat, 2013-14, nr. 5-2232/5, 352.

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

> opgericht ofwel door twee instanties die aanwezig zijn in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad (VAPH en Phare), zolang het voor de gehandicapte maar volstaat om zich tot één van de twee te wenden om de totaliteit van de hulpmiddelen te bekomen, ofwel door een instantie die onder de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie valt."[8]

Uit deze passages valt af te leiden dat de bijzondere wetgever met de notie "één loket" niet zozeer de organisatie van één loket of dienst in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voor ogen had, maar wel de onderlinge afstemming door de bevoegde overheden van hun bevoegdheidsuitoefening, zodat de persoon met een handicap zich slechts tot één loket of dienst dient te wenden om al zijn rechten of aanspraken op mobiliteitshulpmiddelen te kunnen uitoefenen.[9]

Er moet worden nagegaan of de om advies voorgelegde regeling daarmee in overeenstemming is.

4.2. In artikel 1, eerste lid, 4°, van het samenwerkingsakkoord wordt het begrip "uniek loket" als volgt gedefinieerd:

> "overeenkomstig artikel 63, derde lid van de Bijzondere Wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen (BWBI), bouwen de Vlaamse Gemeenschap enerzijds en de Franse Gemeenschapscommissie (Cocof) en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) anderzijds een uniek loket uit op het grondgebied van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad"

Artikel 1, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord omschrijft de contouren van het uniek loket. Het bepaalt het volgende:

> "In dit uniek loket kan de zorgbehoevende het geheel van zijn mobiliteitshulpmiddelen verkrijgen, zowel de in oorsprong door de federale overheid als door de gemeenschapen gefinancierde mobiliteitshulpmiddelen. Onder één loket dient te worden verstaan: een hulpsysteem waarbij de persoon met een zorgbehoefte het geheel van de mobiliteitshulpmiddelen waarvan hij of zijn kan genieten, kan verkrijgen door zich tot één enkele dienst te richten."

In de memorie van toelichting wordt het principe van het uniek loket als volgt gepreciseerd:

> "Essentieel hierbij is dat de zorgbehoevende zich tot één loket kan wenden, zowel om zijn in oorsprong federale mobiliteitshulpmiddelen, als zijn in oorsprong gemeenschapshulpmiddelen te ontvangen.
>
> Opdat een Brusselaar aan de hand van één enkele aanvraag alle mobiliteitshulpmiddelen zou kunnen bekomen *waarop hij aanspraak kan maken*, verplicht de bijzondere wet de verschillende bevoegde bestuursniveaus om een uniek loket voor de toekenning van deze middelen op te richten.
>
> Elke inwoner van Brussel moet zich dus slechts wenden tot één loket. De basisprincipes die hierbij in dat samenwerkingsakkoord gehanteerd worden, zijn:

[8] Amendement nr. 29 bij het voorstel van bijzondere wet 'met betrekking tot de Zesde Staatshervorming', *Parl.St.* Senaat, 2013-14, nr. 5-2232/4, 26.
[9] Zie adv.RvS 64.089/VR, opmerking 7.1.

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

- het verzekeren van de continuïteit in de dienstverlening
- het garanderen van de keuzevrijheid voor de inwoner van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad;
- het garanderen van de rechtszekerheid." (cursivering aangebracht).

Naar aanleiding van het onderzoek van de adviesaanvraag over een voorontwerp van decreet van de Franse Gemeenschapscommissie houdende instemming met hetzelfde samenwerkingsakkoord heeft de gemachtigde die aangewezen is in die adviesaanvraag het volgende verklaard over de draagwijdte van artikel 1, eerste lid, 4°, en tweede lid, van het samenwerkingsakkoord:

"Le point 4° fait référence à la loi spéciale du 6 janvier 2014, ce qui semble utile aux parties et comme vous le dites défini en termes de portée dans l'alinéa 2.

La première phrase de l'alinéa 2 signifie qu'une personne à Bruxelles choisit son mode d'entrée de sa demande, soit COCOM soit VSB et que sa demande est traitée jusqu'au bout par les administrations qui se concertent.

Le schéma global est le suivant :

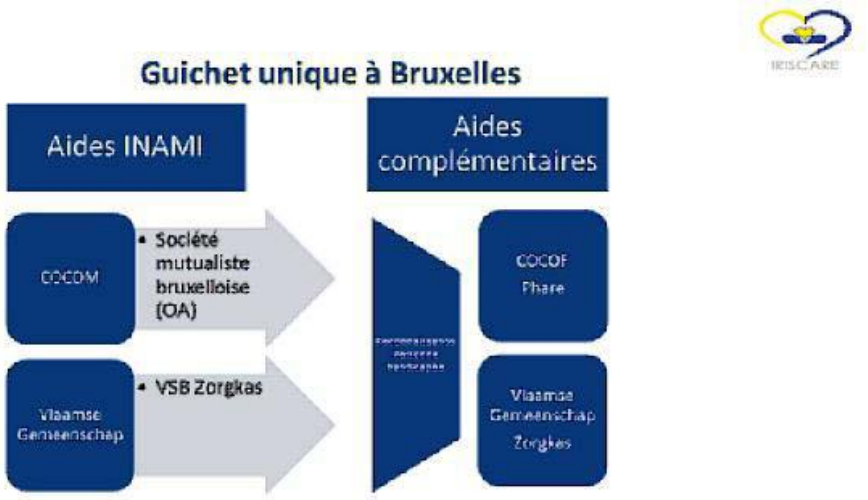

"

Gevraagd of de uitgewerkte regeling werkelijk neerkomt op een uniek loket in de zin van artikel 63, derde en vierde lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989, verklaarde de gemachtigde van de Vlaamse Regering die aangewezen is in de adviesaanvraag over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap houdende instemming met hetzelfde samenwerkingsakkoord het volgende:

"Wie in dit tweetalig gebied woont en aangesloten is bij de Vlaamse sociale bescherming kan zijn aanvraag voor een mobiliteitshulpmiddel indienen bij ofwel het loket georganiseerd door de GGC (GGC-loket), ofwel bij de zorgkas van de Vlaamse sociale bescherming (VSB-loket). Inwoners van voornoemd tweetalig gebied die niet zijn aangesloten bij de Vlaamse sociale bescherming kunnen hun aanvraag enkel indienen bij het GGC-loket.

Zowel bij het GGC-loket als bij het VSB-loket zullen het geheel van de mobiliteitshulpmiddelen kunnen worden aangevraagd waar de persoon met een zorgbehoefte recht op heeft, dat betekent zowel de medische hulpmiddelen die vóór de

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

Zesde Staatshervorming tot de bevoegdheid van de federale overheid behoorden als de aanvullende mobiliteitshulpmiddelen die reeds tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoorden (de aanvullingen die vroeger via VAPH werden verleend, of de aanvullingen die door de Phare worden verleend). Dit zal gerealiseerd worden door een samenwerking tussen het loket GGC met de instanties die instaan voor de aanvullende vergoedingen. De burger zal slechts één aanvraag moeten indienen."

4.3.1. Uit de artikelen 5 en volgende van het samenwerkingsakkoord blijkt dat het uniek loket, in lijn met wat de bijzondere wetgever voor ogen had, inderdaad niet wordt opgevat als het organiseren van één Brussels loket in organisatorische zin.

4.3.2. Niettemin kan worden betwijfeld dat de regeling van het uniek loket zoals het is vormgegeven in het samenwerkingsakkoord in overeenstemming is met artikel 63 van de bijzondere wet van 12 januari 1989.

De in het samenwerkingsakkoord bedoelde regeling heeft weliswaar tot gevolg, althans na de overgangsperiode bedoeld in artikel 8 en volgende, dat op een inwoner van het tweetalig gebied- Brussel Hoofdstad slechts één regeling van toepassing zal zijn, naargelang de keuze die hij (niet) maakt. Het samenwerkingsakkoord impliceert echter niet dat wanneer de inwoner van Brussel zich tot een bepaald loket wendt, hij als gevolg van de aanvraag bij dit loket alle (tegemoetkomingen voor) mobiliteitshulpmiddelen kan bekomen waarop hij aanspraak kan maken. Zo lijkt uit artikel 6 van het samenwerkingsakkoord te volgen dat de inwoner van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die zich wendt tot het loket van de GGC, zelfs al is hij verzekerd bij de VSB, daardoor zijn aanspraken verliest op een (eventueel hogere) tegemoetkoming via de VSB. Omgekeerd lijkt een inwoner van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die is verzekerd bij de VSB, door zijn aanvraag in te dienen bij een zorgkas, zijn aanspraken te verliezen op (een eventueel hogere) tegemoetkoming in de GGC-regeling.

Dit probleem kan worden verholpen door te voorzien in een regeling waarbij door elk van de beide loketten wordt nagegaan of de aanvrager een (hogere of bijkomende) tegemoetkoming kan krijgen in het stelsel waarvoor men zich normaal gesproken tot het andere loket zou moeten wenden en waarbij, indien dat het geval is, die tegemoetkoming (ook) wordt toegekend via het loket waartoe de aanvrager zich heeft gewend. Allicht moet voor dergelijke gevallen eveneens worden voorzien in een financiële verrekening tussen de Vlaamse Gemeenschap en de GGC.

4.3.3. Daarnaast is de overgangsregeling zoals ze is uitgewerkt in de artikelen 8 tot 10, kennelijk in strijd met het principe van het uniek loket. Uit deze bepaling blijkt immers dat in de overgangsfase de betrokken personen met een handicap die een "basistegemoetkoming" van de GGC aanvragen, voor de aanvraag van de "aanvullende tegemoetkomingen" nog steeds een beroep moeten doen op de zorgkas (VSB – Vlaamse Gemeenschap) of op Phare (Franse Gemeenschapscommissie). Uit de tekst zelf van de artikelen 9 en 10 blijkt niet dat dit zal gerealiseerd worden door een samenwerking tussen het loket van de GGC met de instanties die instaan voor de aanvullende vergoedingen en dat de burger slechts één aanvraag zal moeten indienen. De overgangsregeling van artikel 63, vierde lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 is te dezen overigens niet van toepassing, aangezien zij enkel geldt "[i]n afwachting van het sluiten van dit samenwerkingsakkoord". Bovendien zou het principe van het

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

uniek loket moeten impliceren dat de zorgkas en Phare ook de "basistegemoetkoming" van de GGC zouden moeten toekennen.

Het samenwerkingsakkoord moet op dit punt fundamenteel worden herzien om in overeenstemming te zijn met artikel 63, derde en vierde lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989.

ONDERZOEK VAN DE TEKST VAN HET VOORONTWERP

Opschrift en artikel 2

5. In het opschrift en in artikel 2 van het voorontwerp moet de datum van het samenwerkingsakkoord worden vermeld.

Artikel 3

6. In artikel 3 van het voorontwerp wordt bepaald dat de aan te nemen instemmingsordonnantie in werking treedt op 1 januari 2019.

Aangezien het duidelijk in de bedoeling van de partijen bij het samenwerkingsakkoord ligt om het in werking te laten treden op 1 januari 2019, moet die datum van inwerkingtreding in het samenwerkingsakkoord zelf worden bepaald en niet in het voorontwerp van instemmingsordonnantie.

Het staat dan aan elk van de betrokken overheden om de noodzakelijke maatregelen te nemen om zowel het samenwerkingsakkoord als de instemmingsordonnantie tijdig aan te nemen en bekend te maken in het Belgisch Staatsblad.

Artikel 3 van het voorontwerp heeft dan ook geen zin en moet worden weggelaten.

ONDERZOEK VAN DE TEKST VAN HET SAMENWERKINGSAKKOORD

Artikel 9

7. Volgens de gemachtigde van de Vlaamse Regering[10] volgt uit de combinatie van de artikelen 8 en 9 van het samenwerkingsakkoord, dat wanneer de GGC er niet in slaagt om een

[10] Naar aanleiding van het onderzoek van de adviesaanvraag over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap houdende instemming met hetzelfde samenwerkingsakkoord antwoordde de gemachtigde het volgende op de hiernavolgende vragen:
"Houdt dit in dat de GGC hoe dan ook binnen de drie jaar de aanvullende tegemoetkomingen regelt?
Dat leggen we niet op in dit SA maar was wel de intentie van de betrokken deelentiteiten.
Indien dit uit artikel 6 zou volgen dat de GGC over zoveel tijd als nodig zou beschikken (dus indien nodig langer dan drie jaar) en de GGC niet binnen de drie jaar een regeling voor de aanvullende tegemoetkoming uitwerkt, wat gebeurt er dan met wie erkend is door het VAPH en na die drie jaar een aanvullende tegemoetkoming vraagt?
De aanvulling vanuit VSB zal dan enkel nog mogelijk zijn als iemand ook effectief verzekerd is bij VSB. Wie niet verzekerd is bij VSB, zal zich kunnen wenden tot GGC en aanvullend Cocof.

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

regeling aan te nemen met betrekking tot de "aanvullende tegemoetkomingen" binnen de drie jaar na de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord, de personen die op dit ogenblik zijn erkend door het VAPH en vanaf 1 januari 2019 de aanvullende tegemoetkomingen kunnen ontvangen via de VSB, geen beroep meer zullen kunnen doen op de VSB, als ze niet verzekerd zijn via de VSB (voor de andere takken van de VSB). Dit houdt in dat de betrokken personen hetzij hun aanspraak op deze aanvullende tegemoetkoming verliezen, wat op gespannen voet zou kunnen staat met artikel 23 van de Grondwet, hetzij verplicht zijn een beroep te doen op de regeling van de Franse Gemeenschapscommissie.

Artikelen 11, 12 en 13

8. Deze bepalingen maken geen deel uit van de overgangsregeling en horen in een of meerdere aparte hoofdstukken te worden ondergebracht.

Artikel 13

9.1. Artikel 13 van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat "[e]en protocolakkoord (…) de nadere modaliteiten [regelt]".

Aldus lijkt in het samenwerkingsakkoord te worden bepaald dat de uitvoering ervan zal worden verzekerd door het protocolakkoord en moet dit protocolakkoord worden begrepen als een uitvoerend samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 92*bis*, § 1, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen'.

9.2.1. In advies 63.447/VR merkte de Raad van State over uitvoerende samenwerkingsakkoorden het volgende op:

> "[H]et tweede en het derde lid van artikel 92bis, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 [kunnen] logischerwijze slechts dan begrepen worden en met elkaar bestaanbaar zijn indien in het samenwerkingsakkoord dat behoort tot die welke de instemming van de wetgever behoeven, de essentiële elementen bepaald worden van de aangelegenheid die men wenst te regelen, aangezien bij de daaropvolgende uitvoerende samenwerkingsakkoorden alleen de minder essentiële of de louter technische aspecten ervan geregeld zullen worden."[11]

En wat gebeurt er als de GGC vóór het verstrijken van die drie jaar een regeling aanneemt? Volgt uit artikel 9 dan dat wie erkend is door het VAPH en voor de basistegemoetkoming een beroep doet op de GGC, dat die tot het einde van die drie jaar de keuze heeft tussen de VSB-regeling en de GGC-regeling voor de aanvullende tegemoetkoming.
Dan zal de notie aanvullende tegemoetkoming komen te vervallen omdat alles vervat zal zitten in de éne tegemoetkoming, zoals dat in VSB al het geval is.
Of is het de bedoeling dat de persoon zich in dat geval ook voor de aanvullende middelen verplicht tot de GGC moet wenden (dat is wellicht de bedoeling, aangezien het woord "maximum" betrekking heeft op de overgangstermijn).
Idd en het onderscheid met de basistegemoetkoming zal dan nog moeilijk te maken zijn."

[11] Adv.RvS 63.447/VR van 12 juni 2018 over een voorontwerp van wet 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de financiering van de strategische spoorweginfrastructuren', opmerking 5.3.

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

9.2.2. Volgens de memorie van toelichting legt het samenwerkingsakkoord

> "de basisprincipes vast van de werking van het uniek loket van de Vlaamse Gemeenschap aan de ene kant en van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie aan de andere kant. De verdere praktische uitwerking wordt opgenomen in een samenwerkingsprotocol."

Voor zover in het betrokken protocolakkoord werkelijk slechts de praktische uitwerking zal regelen en geen essentiële elementen van de regeling zal bevatten, is deze bepaling aanvaardbaar.

Het verdient evenwel aanbeveling om het protocolakkoord in artikel 13 uitdrukkelijk als een uitvoerend samenwerkingsakkoord te benoemen.[12]

*

[12] Zie adv.RvS 64.089/VR, opmerking 11.

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique [1] et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

2.1 L'avant-projet d'ordonnance de la Commission communautaire commune soumis pour avis vise à porter assentiment à l'accord de coopération du 2 octobre 2018 entre la Communauté flamande, la Commission communautaire française et la Commission communautaire commune 'relatif au guichet unique pour les aides à la mobilité dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale' (ci-après : l'accord de coopération).

Cet accord de coopération a pour objet de déterminer la manière dont les différentes autorités compétentes en matière d'aides à la mobilité dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale organisent un guichet unique pour les personnes ayant besoin de soins qui prétendent aux aides à la mobilité (article 4). Selon l'article 3 de l'accord de coopération, l'objectif est « d'assurer la continuité du service, la sécurité juridique et la liberté de choix pour les résidents de la région bilingue de Bruxelles-Capitale ».

Cet accord de coopération doit être lu en combinaison avec l'accord de coopération du 24 juillet 2018 entre la Communauté flamande, la Région wallonne, la Commission communautaire française, la Commission communautaire commune et la Communauté germanophone 'relatif aux aides à la mobilité ' sur lequel le Conseil d'État a déjà rendu les avis 64.089/VR [2] et 64.184/4 [3].

2.2. Outre son objectif, l'accord de coopération auquel il est porté assentiment comporte encore une série de dispositions générales, parmi lesquelles des définitions (article 1er) et le champ d'application (article 2).

Par ailleurs, l'accord de coopération prévoit notamment :

- que les résidents de la région bilingue de Bruxelles-Capitale qui sont assurés auprès du système de Protection sociale flamande (ci-après : PSF) peuvent opter pour la réglementation de la PSF (article 5) ou pour la réglementation de la Commission communautaire commune (ci-après : COCOM) (article 6) en vue d'une demande

[1] S'agissant d'un avant-projet d'ordonnance, on entend par « fondement juridique » la conformité avec les normes supérieures.

[2] Avis C.E. 64.089/VR du 26 septembre 2018 sur un avant-projet de décret de la Communauté flamande 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Franse Gemeenschapscommissie, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de mobiliteitshulpmiddelen'.

[3] Avis C.E. 64.184/4 du 26 septembre 2018 sur un avant-projet de décret de la Région wallonne 'portant assentiment à l'accord de coopération entre la Communauté flamande, la Région wallonne, la Commission communautaire française, la Commission communautaire commune et la Communauté germanophone relatif aux aides à la mobilité'.

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

d'intervention pour les aides à la mobilité, étant entendu qu'ils adressent leur demande respectivement à une caisse d'assurance de soins de santé (article 5) ou au guichet de la COCOM (article 6) ;

- que les autres résidents de la région bilingue de Bruxelles-Capitale ne peuvent recourir qu'à la réglementation de la COCOM et introduisent à cet effet leur demande auprès du guichet de la COCOM (article 7) ;

- que pendant une période transitoire qui court jusqu'au moment où la COCOM a adopté une réglementation pour les interventions dites complémentaires, c'est-à-dire les interventions qui étaient octroyées précédemment par l'Agence flamande pour les personnes avec un handicap (VAPH) et Phare, les résidents de la région bilingue de Bruxelles-Capitale qui recourent (pour l'intervention de base) à la réglementation de la COCOM, peuvent faire appel pour l'intervention dite complémentaire au système de la PSF (pendant trois ans maximum) [4] (article 9) ou à la Commission communautaire française (Cocof) (article 10) ;

- que les autorités compétentes prennent les mesures nécessaires afin d'éviter que les interventions des différentes autorités puissent être cumulées (article 11) ;

- que les entités fédérées échangent les informations nécessaires dans le cadre de l'accord de coopération (article 12).

FORMALITÉS

3.1. Conformément à l'article 4, § 3, de l'ordonnance du 23 décembre 2016 'portant intégration de la dimension du handicap dans les lignes politiques de la Commission communautaire commune', chaque Membre du Collège évalue « tout projet d'acte législatif ou réglementaire au regard du principe de handistreaming [...]. Si un tel projet a une incidence sur la situation des personnes handicapées, le Membre du Collège l'expose dans une note au Collège et propose des mesures de correction si nécessaire, permettant leur pleine et effective participation à la société ».

Cependant, le dossier à l'examen ne comporte pas une telle évaluation. Les auteurs du projet veilleront à l'accomplissement de cette formalité préalable obligatoire et en feront mention au préambule.

3.2. Si, consécutivement à cet avis à recueillir, le texte de l'avant-projet ou de l'accord de coopération, soumis au Conseil d'État, devait encore subir des modifications, les dispositions modifiées ou ajoutées devraient encore être soumises à la section de législation, conformément à la prescription de l'article 3, § 1er, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État.

[4] En effet, à partir du 1er janvier 2019, les moyens dits complémentaires ne seront plus octroyés par la VAPH mais par les caisses d'assurance de soins de santé dans le cadre de la PSF (voir les articles 105 et suivants du décret du 18 mai 2018 'relatif à la protection sociale flamande').

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

COMPÉTENCE

4.1. L'article 63, alinéas 3 et 4, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 'relative aux Institutions bruxelloises' s'énonce comme suit :

> « La Communauté française [5], la Communauté flamande et la Commission communautaire commune concluent en tout cas un accord de coopération pour la mise en place d'un guichet unique pour les personnes handicapées en ce qui concerne la gestion des aides à la mobilité visées à l'article 5, § 1er, II, 4°, de la loi spéciale et les autres aides de même nature, sur le territoire de la région bilingue de Bruxelles-Capitale.
>
> Dans l'attente de la conclusion de cet accord de coopération, les services compétents en matière de politique des handicapés des Communautés française et flamande octroient les aides à la mobilité visées à l'article 5, § 1er, II, 4°, de la loi spéciale aux personnes qui s'adressent à eux à cet effet. Les aides ainsi octroyées conformément aux règles établies par la Commission communautaire commune sont à charge de cette dernière. Chaque communauté adresse mensuellement un décompte des aides octroyées, à la Commission communautaire commune, qui lui verse les moyens correspondants dans les soixante jours de la notification de ce décompte ».

Les travaux préparatoires de la loi spéciale du 6 janvier 2014 ont précisé ce qu'il faut entendre par « guichet unique ». Dans les développements de la proposition devenue la loi spéciale du 6 janvier 2014, les auteurs ont observé ce qui suit :

> « Par guichet unique, l'on entend un système d'aide grâce auquel la personne handicapée peut obtenir l'ensemble des aides à la mobilité dont elle peut bénéficier en s'adressant à un seul service. Dans l'attente de cet accord de coopération, les services compétents de la Communauté française et de la Communauté flamande (Phare, VAPH) octroient, en application des règles définies par la COCOM, les aides à la mobilité aux personnes qui s'adressent à eux » [6]

Dans les développements d'un amendement au texte proposé, qui a ensuite été approuvé par la Commission du Sénat compétente [7], les auteurs de la proposition ont précisé ce qui suit :

> « Les auteurs de la proposition ne voient pas non plus comment l'article 63, alinéa 3, proposé, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 serait contraire à la finalité d'un guichet unique qui, comme il ressort de la proposition, doit être réalisé à l'égard des handicapés et non des institutions comme l'énonce — erronément — le Conseil d'État dans son avis nº 53.932/AG). En d'autres termes, le guichet unique peut être réalisé soit par deux instances qui peuvent être présentes dans la Région bilingue de Bruxelles-

[5] Lire : la Commission communautaire française (COCOF) (voir l'article 138 de la Constitution et les décrets spéciaux pris en exécution de celui-ci : décret de la Communauté française du 3 avril 2014 'relatif aux compétences de la Communauté française dont l'exercice est transféré à la Région wallonne et à la Commission communautaire française', article 3, 7°; décret de la Commission communautaire française du 4 avril 2014 'relatif aux compétences de la Communauté française dont l'exercice est transféré à la Région wallonne et à la Commission communautaire française', article 3, 7°; décret de la Région wallonne du 11 avril 2014 'relatif aux compétences de la Communauté française dont l'exercice est transféré à la Région wallonne et à la Commission communautaire ', article 3, 7°).

[6] Développements de la proposition de loi spéciale 'relative à la Sixième Réforme de l'État', *Doc. parl.*, Sénat, 2012-13, n° 5-2232/1, 7 et 194.

[7] Rapport (MOUREAU et BEKE) fait au nom de la Commission des Affaires institutionnelles sur la proposition de loi spéciale 'relative à la Sixième Réforme de l'État', *Doc. parl.*, Sénat, 2013-2014, n° 5-2232/5, 352.

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

Capitale (Phare et VAPH) pour autant que la personne handicapée puisse s'adresser à l'une des deux pour obtenir la totalité des aides, soit par une instance unique, relevant de la Commission communautaire commune [8] ».

Il se déduit de ces passages qu'en utilisant la notion de « guichet unique », le législateur spécial n'envisageait pas tant l'organisation d'un guichet ou service unique sur le territoire de la région bilingue de Bruxelles-Capitale, que l'harmonisation par les autorités compétentes de l'exercice de leurs compétences, de sorte que la personne handicapée ne doive s'adresser qu'à un guichet ou service unique pour pouvoir exercer tous ses droits aux aides à la mobilités ou les revendiquer [9].

Il convient de vérifier si le régime soumis pour avis s'accorde avec cette intention.

4.2. À l'article 1er, alinéa 1er, 4°, de l'accord de coopération, la notion de « guichet unique » est définie comme suit :

« Conformément à l'article 63, alinéa 3, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises (LSIB), la Communauté flamande, d'une part, et la Commission communautaire française (Cocof) et la Commission communautaire commune (Cocom), d'autre part, mettent en place un guichet unique sur le territoire de la région bilingue de Bruxelles-Capitale ».

L'article 1er, alinéa 2, de l'accord de coopération définit le cadre du guichet unique. Il dispose ce qui suit :

« La personne ayant droit à une aide à la mobilité peut obtenir toutes les aides à la mobilité, aussi bien celles financées à l'origine par l'autorité fédérale que celles financées à l'origine par l'autorité communautaire auprès du guichet unique précité. Par guichet unique, on entend: un système auxiliaire par lequel la personne handicapée peut obtenir toutes les aides à la mobilité auxquelles elle a droit en s'adressant à un service unique ».

Dans l'exposé des motifs, le principe du guichet unique est précisé comme suit :

« À cet égard, il est essentiel que la personne nécessitant des soins puisse s'adresser à un seul point de contact, tant pour recevoir les aides à la mobilité qui étaient à l'origine fédérales, que pour recevoir les aides à l'origine communautaires.

Pour qu'un Bruxellois puisse obtenir toutes les aides à la mobilité *auxquelles il a droit* sur la base d'une seule demande, la loi spéciale oblige les différents niveaux de pouvoir compétents à mettre en place un guichet unique pour l'attribution desdites aides.

Chaque Bruxellois ne doit donc s'adresser qu'à un seul point de contact. Les principes de base qui sous-tendent le présent accord de coopération sont les suivants :

- Assurer la continuité de la prestation des services ;
- Garantir la liberté de choix pour les habitants de la région bilingue de Bruxelles-Capitale ;
- Garantir la sécurité juridique ». (c'est nous qui mettons en italique).

[8] Amendement n° 29 à la proposition de loi spéciale 'relative à la Sixième Réforme de l'État', *Doc. parl.*, Sénat, 2013-14, n° 5-2232/4, 26.

[9] Voir l'avis C.E. 64.089/VR, observation 7.1.

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

Lors de l'examen de la demande d'avis sur un avant-projet de décret de la Commission communautaire française portant assentiment au même accord de coopération, le délégué, désigné dans cette demande d'avis, a fait la déclaration suivante sur la portée de l'article 1er, alinéa 1er, 4°, et alinéa 2, de l'accord de coopération :

« Le point 4° fait référence à la loi spéciale du 6 janvier 2014, ce qui semble utile aux parties et comme vous le dites défini en termes de portée dans l'alinéa 2.

La première phrase de l'alinéa 2 signifie qu'une personne à Bruxelles choisit son mode d'entrée de sa demande, soit COCOM soit VSB et que sa demande est traitée jusqu'au bout par les administrations qui se concertent.

Le schéma global est le suivant :

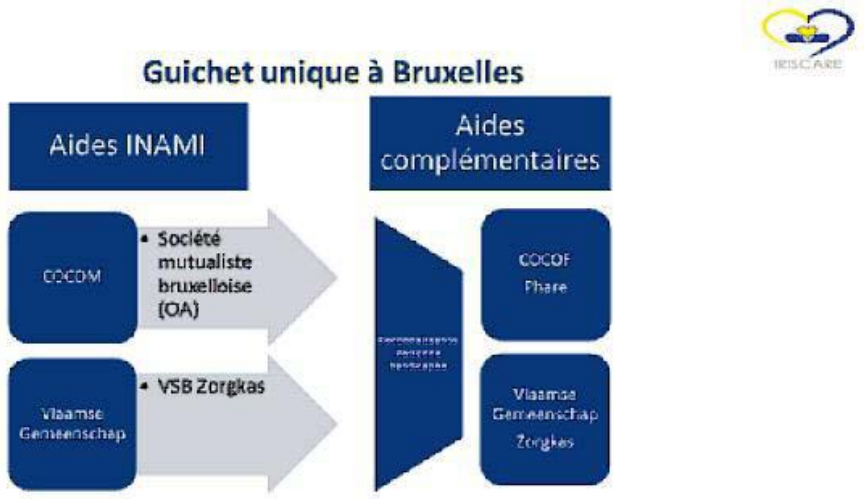

».

Interrogé sur le point de savoir si le régime élaboré s'apparente effectivement à un guichet unique au sens de l'article 63, alinéas 3 et 4, de la loi spéciale du 12 janvier 1989, le délégué du Gouvernement flamand, désigné dans la demande d'avis sur un avant-projet de décret de la Communauté flamande portant assentiment au même accord de coopération, a déclaré ce qui suit :

« Wie in dit tweetalig gebied woont en aangesloten is bij de Vlaamse sociale bescherming kan zijn aanvraag voor een mobiliteitshulpmiddel indienen bij ofwel het loket georganiseerd door de GGC (GGC-loket), ofwel bij de zorgkas van de Vlaamse sociale bescherming (VSB-loket). Inwoners van voornoemd tweetalig gebied die niet zijn aangesloten bij de Vlaamse sociale bescherming kunnen hun aanvraag enkel indienen bij het GGC-loket.

Zowel bij het GGC-loket als bij het VSB-loket zullen het geheel van de mobiliteitshulpmiddelen kunnen worden aangevraagd waar de persoon met een zorgbehoefte recht op heeft, dat betekent zowel de medische hulpmiddelen die vóór de Zesde Staatshervorming tot de bevoegdheid van de federale overheid behoorden als de aanvullende mobiliteitshulpmiddelen die reeds tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoorden (de aanvullingen die vroeger via VAPH werden verleend, of de aanvullingen die door de Phare worden verleend). Dit zal gerealiseerd worden door een samenwerking tussen het loket GGC met de instanties die instaan voor de aanvullende vergoedingen. De burger zal slechts één aanvraag moeten indienen ».

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

4.3.1. Il ressort des articles 5 et suivants de l'accord de coopération que le guichet unique - comme l'envisageait le législateur spécial - n'est en effet pas conçu comme un guichet bruxellois unique d'un point de vue organisationnel.

4.3.2. Il est toutefois permis de douter que le régime du guichet unique, tel que l'a conçu l'accord de coopération, soit conforme à l'article 63 de la loi spéciale du 12 janvier 1989.

S'il peut résulter du dispositif visé dans l'accord de coopération, du moins après la période transitoire visée aux articles 8 et suivants, qu'un seul régime s'appliquera à un résident de la région bilingue de Bruxelles-Capitale, selon le choix qu'il (n')effectue (pas), il n'en découle cependant pas que lorsque le résident de Bruxelles s'adresse à un guichet donné, il peut obtenir auprès de ce guichet, à la suite de sa demande, toutes les (interventions pour) aides à la mobilité auxquelles il peut prétendre. Ainsi, il paraît résulter de l'article 6 de l'accord de coopération que le résident de la région bilingue de Bruxelles-Capitale qui s'adresse au guichet de la COCOM, même s'il est assuré auprès de la PSF, perdrait de ce fait ses droits à une intervention (éventuellement plus élevée) via la PSF. Inversement, en introduisant sa demande auprès d'une caisse d'assurance de soins de santé, un résident de la région bilingue de Bruxelles-Capitale qui est assuré auprès de la PSF perdrait ses droits à une intervention (éventuellement plus élevée) dans la réglementation de la COCOM.

On peut remédier à ce problème en prévoyant une règle selon laquelle chacun des deux guichets examine si le demandeur peut obtenir une intervention (plus élevée ou complémentaire) dans le régime pour lequel il faudrait normalement s'adresser à l'autre guichet, et selon laquelle, si tel est le cas, cette intervention est (également) accordée par le guichet auquel le demandeur s'est adressé. Sans doute faudra-t-il aussi prévoir pour de tels cas une répartition financière entre la Communauté flamande et la COCOM.

4.3.3. En outre, le régime transitoire, tel qu'il est élaboré aux articles 8 à 10, est manifestement contraire au principe du guichet unique. En effet, il ressort de cette disposition que dans une phase transitoire, les personnes handicapées concernées qui demandent une « intervention de base » à la COCOM, doivent encore recourir à la caisse d'assurance de soins de santé (PSF – Communauté flamande) ou à Phare (Commission communautaire française) pour la demande d'« interventions complémentaires ». Il n'apparaît pas dans le texte même des articles 9 et 10 que ce guichet unique se concrétisera par une collaboration entre le guichet de la COCOM et les instances chargées des prestations complémentaires, et que le citoyen ne devra introduire qu'une seule demande. Le régime transitoire de l'article 63, alinéa 4, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 ne s'applique, en l'espèce, d'ailleurs pas, dès lors qu'il vaut uniquement « [d]ans l'attente de la conclusion de cet accord de coopération ». En outre, le principe du guichet unique devrait impliquer que la caisse d'assurance de soins de santé et Phare doivent octroyer également l'« intervention de base » de la COCOM.

L'accord de coopération devra être fondamentalement revu sur ce point afin d'être mis en conformité avec l'article 63, alinéas 3 et 4, de la loi spéciale du 12 janvier 1989.

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

EXAMEN DU TEXTE DE L'AVANT-PROJET

Intitulé et article 2

5. Dans l'intitulé et à l'article 2 de l'avant-projet, il y a lieu de mentionner la date de l'accord de coopération.

Article 3

6. L'article 3 de l'avant-projet dispose que l'ordonnance d'assentiment à adopter entre en vigueur le 1er janvier 2019.

L'intention des parties à l'accord de coopération étant clairement de le faire entrer en vigueur le 1er janvier 2019, cette date d'entrée en vigueur doit être indiquée dans l'accord de coopération lui-même et non dans l'avant-projet d'ordonnance d'assentiment.

Il appartient dès lors à chacune des autorités concernées de prendre et de publier au Moniteur belge dans les délais les mesures nécessaires pour adapter tant l'accord de coopération que l'ordonnance d'assentiment.

L'article 3 de l'avant-projet est par conséquent inutile et doit être omis.

EXAMEN DU TEXTE DE L'ACCORD DE COOPÉRATION

Article 9

7. Selon le délégué du Gouvernement flamand [10], il découle de la combinaison des articles 8 et 9 de l'accord de coopération que si la COCOM ne parvient pas à adopter un règlement relatif aux « interventions complémentaires » dans les trois ans de l'entrée en vigueur de l'accord de coopération, les personnes qui auront été reconnues à ce moment-là par la VAPH et qui pourront recevoir à partir du 1er janvier 2019 les interventions complémentaires via le système de PSF, ne pourront plus avoir recours à la PSF si elles ne sont pas assurées via la PSF

[10] Lors de l'examen de la demande d'avis sur un avant-projet de décret de la Communauté flamande portant assentiment au même accord de coopération, le délégué a répondu comme suit aux questions suivantes :
« Houdt dit in dat de GGC hoe dan ook binnen de drie jaar de aanvullende tegemoetkomingen regelt?
Dat leggen we niet op in dit SA maar was wel de intentie van de betrokken deelentiteiten.
Indien dit uit artikel 6 zou volgen dat de GGC over zoveel tijd als nodig zou beschikken (dus indien nodig langer dan drie jaar) en de GGC niet binnen de drie jaar een regeling voor de aanvullende tegemoetkoming uitwerkt, wat gebeurt er dan met wie erkend is door het VAPH en na die drie jaar een aanvullende tegemoetkoming vraagt?
De aanvulling vanuit VSB zal dan enkel nog mogelijk zijn als iemand ook effectief verzekerd is bij VSB. Wie niet verzekerd is bij VSB, zal zich kunnen wenden tot GGC en aanvullend Cocof.
En wat gebeurt er als de GGC vóór het verstrijken van die drie jaar een regeling aanneemt? Volgt uit artikel 9 dan dat wie erkend is door het VAPH en voor de basistegemoetkoming een beroep doet op de GGC, dat die tot het einde van die drie jaar de keuze heeft tussen de VSB-regeling en de GGC-regeling voor de aanvullende tegemoetkoming.
Dan zal de notie aanvullende tegemoetkoming komen te vervallen omdat alles vervat zal zitten in de éne tegemoetkoming, zoals dat in VSB al het geval is.
Of is het de bedoeling dat de persoon zich in dat geval ook voor de aanvullende middelen verplicht tot de GGC moet wenden (dat is wellicht de bedoeling, aangezien het woord "maximum" betrekking heeft op de overgangstermijn).
Idd en het onderscheid met de basistegemoetkoming zal dan nog moeilijk te maken zijn ».

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

(pour les autres branches de la PSF). Cela signifie, soit que les personnes concernées perdent leur droit à cette intervention complémentaire, ce qui pourrait aller à l'encontre de l'article 23 de la Constitution, soit qu'elles sont tenues de recourir à la réglementation de la Commission communautaire française.

Articles 11, 12 et 13

8. Ces dispositions ne font pas partie du régime transitoire et doivent être regroupées dans un ou plusieurs chapitres distincts.

Article 13

9.1. L'article 13 de l'accord de coopération dispose qu'« [u]n protocole d'accord régit les modalités complémentaires ».

L'accord de coopération semble ainsi prévoir que sa mise en œuvre sera assurée par le protocole d'accord et ce dernier doit être vu comme un accord de coopération d'exécution au sens de l'article 92*bis*, § 1er, alinéa 3, de la loi spéciale 'de réformes institutionnelles' du 8 août 1980.

9.2.1. Dans l'avis 63.447/VR, le Conseil d'État a relevé ce qui suit au sujet d'accords de coopération d'exécution :

> « Les alinéas 2 et 3 de l'article 92*bis*, § 1er, de la loi spéciale du 8 aout 1980 ne peuvent être logiquement compris et conciliés que si l'accord de coopération qui figure parmi ceux devant requérir l'assentiment du législateur fixe les éléments essentiels de la matière qu'il entend traiter, les accords de coopération d'exécution subséquents n'en réglant que les aspects moins essentiels ou purement techniques » [11].

9.2.2. L'exposé des motifs prévoit que l'accord de coopération

> « établit les principes de base du fonctionnement du guichet unique de la Communauté flamande, d'une part, et de la Commission communautaire commune et de la Commission communautaire française, d'autre part. D'autres modalités pratiques seront inclues dans le protocole de coopération ».

Dans la mesure où le protocole d'accord concerné ne règlera effectivement que la mise en œuvre pratique et ne comportera pas d'élément essentiel de la réglementation, cette disposition est admissible.

[11] Avis C.E. n° 63.447//VR du 12 juin 2018 sur un avant-projet de loi 'portant assentiment à l'accord de coopération entre l'État fédéral, la Région Flamande, la Région Wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale relatif au financement des infrastructures ferroviaires stratégiques', point 5.3.

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡

Cependant, il est recommandé de qualifier le protocole d'accord explicitement d'accord de coopération d'exécution à l'article 13 [12].

DE GRIFFIER - LE GREFFIER DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Astrid TRUYENS Jeroen VAN NIEUWENHOVE

[12] Voir l'avis C.E. 64.089/VR, observation 11.

‡LW-AGMSOEHBA-GEEEIXV‡